

**ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
Հիմնադրամի հոգաբարձուների
խորհրդի 01-07-2025 թ. որոշմամբ
«ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱԶԱԿՑՄԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Ց ՈՒ Ն
հիմնադրամի 2024 թ. գործունեության մասին**

1. Հիմնադրամի՝		
1.1 Լրիվ անվանումը	«ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱԶԱԿՑՄԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ	
1.2 Գտնվելու վայրը	ԵՐԵՎԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ ԿԵՆՏՐՈՆ ԹԱՂԱՄԱՍ ՄՀԵՐ ՄԿՐՏՉՅԱՆ 5Ա	
1.3 Պետական գրանցման համարը	286.160.04571	
1.4 Պետական գրանցման տարին, ամիսը, ամսաթիվը	2002-05-14	
1.5 ՀՎՀՀ-ն	02562459	
1.6 Հեռախոսը (այդ թվում՝ բջջային)	+(374)41010532	
1.7 Պաշտոնական ինտերնետային կայքը	http://www.enterprisearmenia.am	
1.8 Էլեկտրոնային փոստը	info@isc.am	
2. Հիմնադրի անուն, ազգանուն կամ անվանում՝		
3. Հոգաբարձուների խորհրդի անդամների անուն, ազգանուն՝		
4. Կառավարչի անուն, ազգանուն՝		
Գոհար Աբաջյան		
5. Աշխատակազմում ընդգրկված անձանց քանակը	55	
6. Անձեռնմխելի կապիտալի չափը		
7. Անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամուտ		
8. Ֆինանսավորման աղբյուրները՝		
8.1 Ֆինանսավորումն ըստ խմբերի	8.2 Ստացված ֆինանսական միջոցների նպատակը	8.3 Չափը
8.1.1 Պետական և համայնքային բյուջեներից դրամական մուտքեր		
	Պետական աջակցություն ՀՀ-ում ներդրումային ծրագրերի խթանմանը, իրականացմանը և հետներդրումային սպասարկմանը	300,000,000
8.1.2 Բրավաբանական անձանցից դրամական մուտքեր		
	Ներդրումների աջակցման կենտրոնի եկամուտներ Պետական աջակցություն ՀՀ-ում ներդրումային ծրագրերի խթանմանը, իրականացմանը և հետներդրումային սպասարկմանը	202,843,430

	Ստացված շահաբաժին դուստր ընկերությունից/Հայաստանի Զարգացման և Ներդրումների Կորպորացիա/	103,652,380
8.1.3 Ֆիզիկական անձանցից դրամական մուտքեր		
9. Հիմնադրի ներդրումը՝		
9.1 Դրամական միջոցներ		
9.2 Գույք	9.2.1 Տեսակը	9.2.2 Արժեքը
10. Նվիրատվություններ/ նվիրաբերությունները		
10.1 Նվիրատուները/նվիրաբերողներն ըստ խմբերի՝	10.2 Նվիրված/նվիրաբերված գույք	
	10.2.1 Տեսակը	10.2.2 Արժեքը
10.1.1 Հայաստանի Հանրապետություն/համայնքներ		
10.1.2 Իրավաբանական անձինք		
10.1.3 Ֆիզիկական անձինք		
11. Իրականացված ծրագրերը՝		
11.1 Ծրագրի անվանումը	11.2 Ծախսված գումարը	
Պետական աջակցություն ՀՀ-ում ներդրումային ծրագրերի խթանմանը, իրականացմանը և հետներդրումային սպասարկմանը:	71,482,894	
12. Ֆինանսական տարում օգտագործված միջոցների ընդհանուր չափը	429,112,000	
13. Կանոնադրական նպատակների իրականացմանն ուղղված ծախսերի չափը	71,482,894	

Նշումներ՝

Ֆինանսական հաշվետվություններն ու ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտն
իրականացնող անձի (աուդիտորի) եզրակացությունը՝ 34 էջերից:
էջերի քանակը

Հիմնադրամի տնօրեն _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

Գլխավոր հաշվապահ _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

«Ներդրումների աջակցման կենտրոն»
Հիմնադրամ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴՐԱՍՈՎ

31 դեկտեմբեր 2024թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	Էջ 3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	7
Զուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

25.06.2025թ.

N 022520

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ

Բեյքեր Թիլլի Արմենիա ՓԲԸ

Գլխավոր տնօրեն

Վ. Գևորգյան

ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Ներդրումների աջակցման կենտրոն» հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ներդրումների աջակցման կենտրոն» հիմնադրամի (այսուհետ՝ Հիմնադրամ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, զուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Հիմնադրամի՝ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «*Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար*» բաժնում: Մենք անկախ ենք Հիմնադրամից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «*Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի*» (ՀԷՄՄԽ կանոնագիրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ էթիկայի նշված պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Հիմնադրամի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-երի համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Հիմնադրամի՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Հիմնադրամի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Հիմնադրամը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն:

Ի լրումն՝

- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Հիմնադրամի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

ADVISORY · ASSURANCE · ACCOUNTING · TAX

Baker Tilly Armenia CJSC is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Հիմնադրամի ղադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:
- Ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ Հիմնադրամի ֆինանսական տեղեկատվության կամ գործունեության վերաբերյալ՝ ֆինանսական հաշվետվությունների մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատվություն ենք կրում աուդիտորական աշխատանքների ուղղորդման, վերահսկման ու կատարման համար: Մենք լիովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Աուդիտոր

Շ. Թաշիյան
25.06.2025թ.

«Ներդրումների աջակցման կենտրոն»
հիմնադրամ

Ֆինանսական հաշվետվություններ
31 դեկտեմբեր 2024թ.

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծանոթ.	2024թ.	(հազար դրամ) 2023թ.
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	4	304,368	326,334
Ոչ նյութական ակտիվներ	5	1,508	1,777
Ներդրումներ բաժնետոմսերում	6	1,150,500	1,150,500
Երկարաժամկետ բանկային ավանդներ	7	1,705,485	1,620,193
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		3,161,861	3,098,804
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ		17,107	16,394
Դեբիտորական պարտքեր	8	46,797	34,139
Կարճաժամկետ բանկային ավանդներ	7	207,413	291,153
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	9	466,898	213,623
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		738,215	555,309
Ընդամենը ակտիվներ		3,900,076	3,654,113
Ջուտ ակտիվներ և պարտավորություններ			
Ջուտ ակտիվներ			
Սահմանափակ օգտագործմամբ զուտ ակտիվներ	10	3,297,240	3,297,340
Կուտակված վնաս	11	(739,338)	(976,535)
Ընդամենը զուտ ակտիվներ		2,557,902	2,320,705
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ		294,639	305,305
Վարկ և փոխառություններ երկարաժամկետ		417,995	388,032
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		712,634	693,337
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	11	423,378	423,892
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	12	56,366	50,283
Հետաձգված եկամուտ	13	100,870	100,870
Ֆինանսական երաշխավորություններ	14	48,900	65,026
Այլ պարտավորություն		26	-
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		629,540	640,071
Ընդամենը զուտ ակտիվներ և պարտավորություններ		3,900,076	3,654,113

Գոհար Մանուկյան
Գլխավոր տնօրենի
25/06/2025թ.

Տաթևիկ Միմոնյան
Գլխավոր հաշվապահ

ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՍ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ
ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

		<i>(հազար դրամ)</i>	
	Ծանոթ.	2024թ.	2023թ.
Շնորհներից եկամուտ	16	261,517	289,707
Այլ եկամուտներ		162,520	116,496
Ծրագրերի իրականացման ծախսեր	17	(2,552)	(6,931)
Գործառնական ծախսեր	18	(352,397)	(457,691)
Արժեզրկման կորուստ		43,018	(4,911)
Ֆինանսական երաշխավորությունների (աճ)/նվազում		16,126	33,920
Գործառնական գործունեությունից արդյունք		128,232	(29,410)
Ֆինանսական եկամուտ	19	160,187	160,284
Ֆինանսական ծախսեր	19	(29,963)	(27,742)
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/(վնաս)		(1,009)	4,570
Վնաս մինչև հարկվելը		257,447	107,702
Շահութահարկի գծով ծախս	20	(20,250)	(8,504)
Տարվա շահույթ/(վնաս)		237,197	99,198

ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)

	Սահմանափակ օգտագործմամբ գուտ ակտիվներ	Կուտակված արդյունք	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ. <i>Համապարփակ եկամուտ</i>	3,297,240	(1,075,733)	2,221,507
Տարվա արդյունք	-	99,198	99,198
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	3,297,240	(976,535)	2,320,705
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ. <i>Համապարփակ եկամուտ</i>	3,297,240	(976,535)	2,320,705
Տարվա արդյունք		237,197	237,197
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	3,297,240	(739,338)	2,557,902

**ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

Հազար դրամ	2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Շնորհներից մուտքեր	300,000	301,342
Ենթադրամաշնորհների տրամադրումից ելքեր	-	(12)
Մատուցված ծառայություններից մուտքեր	4,427	7,603
Երաշխավորությունների հետվերադարձից մուտքեր	71,708	102,704
Տրամադրված երաշխավորությունների զծով պահումներ	(7,250)	(56,506)
Վճարումներ մատակարարներին	(64,640)	(80,996)
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	(190,729)	(248,239)
Այլ հարկերի և տուրքերի վճարումներ պետբյուջե	(147,236)	(152,244)
Այլ ելքեր	-	(2,305)
Այլ մուտքեր	47,717	34,834
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված դրամական միջոցներ	13,997	(93,819)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված տոկոսային եկամուտ	149,713	153,993
Տրամադրված փոխառությունների մարում	(515)	-
Ավանդների տեղաբաշխումից զուտ դրամական հոսքեր	(13,659)	(55,391)
Շահաբաժինների ստացում	103,652	70,004
Հիմնական միջոցների օտարումից մուտքեր	5,090	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(5,083)	(12,963)
Ներդրումային գործունեությունից ստացված/(օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	239,198	155,643
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Փոխառությունների մարում	-	-
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	-	-
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդների զուտ աճ/(նվազում)	253,195	61,824
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	80	324
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա սկզբում	213,623	151,475
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա վերջում	466,898	213,623

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1 ԳՈՐԾԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒՑԹԸ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՍՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Ներդրումների աջակցման կենտրոն» հիմնադրամը, նախկինում «Փոքր և միջին ձեռնարկության զարգացման ազգային կենտրոն» հիմնադրամ («Հիմնադրամ») ստեղծվել է ՀՀ Կառավարության կողմից 2002թ. և հանդիսանում է փոքր և միջին ձեռնարկությունների (ՓՄՁ) պետական աջակցության ծրագրերի իրականացնողը և օտարերկրյա և տեղական ներդրումների և վերաներդրումների խթանողը Հայաստանում: Հիմնադրամի գործունեությունն ուղղված է ՀՀ-ում օտարերկրյա և տեղական ներդրումների և վերաներդրումների խթանմանը, մասնավորապես.

- Հայաստանի զարգացման ռազմավարական առաջնահերթություններին, գերակա հայտարարված ոլորտների և երկրի ներդրումային քաղաքականությանը համահունչ ներդրումների ներգրավմանն ուղղված՝ գործարար և ներդրումային առաջարկների փաթեթների մշակում, առանձին ոլորտների և ներդրումային հնարավորությունների անձնագրավորում և տեղեկատվական-վերլուծական փաթեթների ձևավորումը,
- «Մեկ պատուհանի» սկզբունքով օտարերկրյա և տեղական ներդրողներին աջակցության տրամադրումը Հայաստանի Հանրապետությունում ներդրումային ծրագրերի և նախաձեռնությունների իրականացման համար,
- Օտարերկրյա ներդրողներին նախաստեղծման փուլում աջակցության ցուցաբերումը՝ գործարկման պահից տեղեկատվական և օժանդակ ծառայությունների մատուցում,
- Մարքեթինգային, տեղեկատվական և աջակցության ծառայությունների միջոցով օտարերկրյա ուղղակի ներդրումների հոսքերի ներգրավումը, այդ թվում՝ ավանդական, թվային և սոցիալական մարքեթինգային ծրագրերի և գործարար քարոզարշավների միջոցով, օտարերկրյա ներդրումների ներգրավմանն ուղղված արշավների իրականացումը,
- Մարքեթինգի, տեղեկատվական օժանդակության և շահերի առաջնական ծառայությունների միջոցով (հետներդրումային ծառայություններ) Հայաստանում գործող օտարերկրյա ներդրողների բիզնես գործունեության աճի նպաստումը,
- Օտարերկրյա և տեղական ընկերությունների միջև գործարար կապերի ստեղծումը, հմտությունների, տեխնոլոգիաների, նորարարությունների և միջազգային կապերի տարածման խթանումը,
- Պետական կառավարման համակարգի մարմինների, մասնավոր հատվածի ընկերությունների հետ ամուր գործընկերային հարաբերությունների զարգացմանը նպաստումը՝ ապահովելու ներդրողներին արդյունավետ ծառայությունների մատուցումը,
- Միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցությունը և, անհրաժեշտության դեպքում, Հիմնադրամի լիազորությունների շրջանակներում համատեղ ծրագրերի իրականացումը և ՀՀ կառավարության կողմից պատվիրակված ծրագրերի կառավարումը,
- Հիմնական գործառնությունների իրականացման ընթացքում գործարար և ներդրումային միջավայրի վերաբերյալ հավաքագրված տեղեկատվության փոխանցումը համապատասխան գերատեսչություններ Հայաստանի Հանրապետության գործարար միջավայրի բարեփոխումների գործընթացներին աջակցելու նպատակով,

Հիմնադրամի գործունեությունն ուղղված է ՓՄՁ-ներին և սկսնակ գործարարներին աջակցություններ ցուցաբերելուն, մասնավորապես.

- պետական կառույցների հետ կապի հաստատում,
- գործունեության արդյունավետության և մրցունակության բարձրացում,
- բիզնեսի զարգացման, նորարարական, հետազոտական և այլ ծրագրերի իրականացում,
- նոր ՓՄՁ-ների ստեղծման աջակցություն:

Հիմնադրամը ՓՄՁ սուբյեկտներին աջակցություն է ցուցաբերում հետևյալ տեխնիկական և ֆինանսական աջակցության ծրագրերի միջոցով.

ա) Տեխնիկական աջակցության ծրագրեր՝

- տեղեկատվական աջակցություն,
- բիզնես խորհրդատվություն և ուսուցման ապահովում,
- իրացման խթանում,
- սկսնակ գործարարներին աջակցություն,
- հետազոտական և զարգացման ծրագրերի իրականացման աջակցություն:

բ) Ֆինանսական աջակցության ծրագրեր՝

- վարկային երաշխավորությունների տրամադրում,

Հիմնադրամի աշխատակիցների միջին թվաքանակը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 36 մարդ (2023թ.՝ 40 մարդ):

Հիմնադրամի իրավաբանական հասցեն է՝ ք.Երևան, Մեծ Եղբայրացի 5ա:

Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն:

Իրավիճակն Հայաստանի Հանրապետությունում էլ ավելի է սրվել Ադրբեջանի Հանրապետության կողմից սանձազերծված պատերազմի արդյունքում: Չնայած կնքված զինադադարի համաձայնագրին՝ դեռևս անորոշ են պատերազմի հետևանքները Հայաստանի տնտեսության վրա թե կարճաժամկետ, և թե երկարաժամկետ առումներով:

Ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ հայկական դրամի հետագա արժևորում կլինի: Այնուամենայնիվ, Ուկրաինայում շարունակվող հակամարտությունը կարող է հանգեցնել Հայաստան դեռևս ավելի մեծ արտարժույթի ներհոսքի, ինչը կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ Հիմնադրամի ֆինանսական կայունության վրա: Այս ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում վերը նշվածի հնարավոր ազդեցությունը:

Վերոնշյալ իրադարձությունները կարող են հետագայում էական ազդեցություն ունենալ Հիմնադրամի ապագա գործունեության և ֆինանսական կայունության վրա, որոնց ամբողջական հետևանքները դժվար է կանխատեսել ներկա պահին: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Հիմնադրամի գործունեության վրա կարող են տարբերվել Հիմնադրամի ղեկավարության ներկա սպասումներից:

Հիմնադրամի ղեկավարությունը գտնում է, որ իր ընթացիկ իրացվելիության վիճակը բավարար է կայուն գործունեության համար: Հիմնադրամը պարբերաբար վերանայում է իր իրացվելիության մակարդակը և, անհրաժեշտության դեպքում, պատրաստ է կիրառել իրացվելիության աջակցության համապատասխան գործիքակազմ: Տվյալ ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում վերը նկարագրվածի հնարավոր ապագա ազդեցությունը Հիմնադրամի գործունեության վրա:

2 ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ

2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից:

Ներկայումս ՖՀՄՍ չեն պարունակում հաշվապահական հաշվառման վարման և ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման վերաբերյալ հատուկ ուղեցույցներ՝ շահույթ չհետապնդող և ոչ կառավարական կազմակերպությունների համար: Եթե ՖՀՄՍ չի տալիս ուղղություն շահույթ չհետապնդող ոլորտի կազմակերպություններին հատուկ գործարքների հաշվառման վերաբերյալ, ապա հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը պետք է հիմնվի ՖՀՄՍ ընդհանուր սկզբունքների վրա՝ համաձայն Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) «Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման հայեցակարգային հիմունքների»:

2.2 Ըանաչման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի սկզբունքով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա (զեղչված) արժեքով:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Հիմնադրամի գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է Ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Հիմնադրամի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ, դեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ին համապատասխան Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Հիմնադրամի դեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում Ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են Ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 21-ում:

2.5 Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել:

Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը: Դեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Դեկավարության կանխատեսմամբ՝ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև.

Փոխանակելիության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություններ)

Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխություններ (ՖՀՄՍ 9-ի և ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ),

ՖՀՄՍ 18 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում և բացահայտում»

ՖՀՄՍ 19 «Դուրսը ձեռնարկություններ առանց հանրային հաշվետվողականության. Բացահայտումներ»

3 ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 Արտարժույթ

Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Հիմնադրամի համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը, 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 396.56 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 413.89 ՀՀ դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 404.79 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 447.90 ՀՀ դրամ): Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով (հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը), բացառությամբ իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների, որոնք վերահաշվարկվում են իրական արժեքի չափման օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի արդյունքում: Իրական արժեքով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ներառվում են ժամանակաշրջանի արդյունքում, բացառությամբ այն ոչ դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած տարբերությունների, որոնց վերաբերող արդյունքը ճանաչվում է անմիջականորեն զուտ ակտիվներում: Նման ոչ դրամային հոդվածների դեպքում արդյունքի ցանկացած փոխարժեքային բաղադրիչ նույնպես ճանաչվում է անմիջապես զուտ ակտիվներում:

3.2 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար:

Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Շենքեր և շինություններ	-	60 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	-	10 տարի
Տնտեսական գույք և սարքավորումներ	-	1- 5 տարի

3.3 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Հիմնադրամի կողմից և ունեն օգտակար ծառայության

որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը համակարգչային ծրագրերի և վեբ կայքերի համար կազմում է 10 տարի:

3.4 Պաշարներ

Պաշարներն այն ակտիվներն են, որոնք պահվում են սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի համար, հումքի կամ նյութի ձևով, արտադրանքի թողարկման կամ ծառայությունների մատուցման ընթացքում օգտագործելու համար: Պահեստամասերը, վթարային սարքավորումները և օժանդակ սարքավորումները նույնպես ճանաչվում են որպես պաշար, եթե դրանք չեն համապատասխանում հիմնական միջոցների սահմանմանը:

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է առաջին մուտք՝ առաջին ելք (ԱՄԱԵ) սկզբունքի կիրառմամբ, և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

3.5 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և սկզբնական չափում

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում դրանց առաջացման օրը: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում, երբ Հիմնադրամը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ:

Դասակարգում և հետագա չափում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ դեբիտորակա պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ չափվում են գործարքի գնով՝ ֆինանսական 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող
- Իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով
- Իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

- Հիմնադրամի կառավարման բիզնես մոդելը
- Ֆինանսական ակտիվ՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշները:

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով: Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվներ չափվող իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքով

Հիմնադրամի ներդրումները բաժնետոմսերում հաշվառվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքով, եթե դրանք բավարարում են հետևյալ պայմաններին.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չնարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Հիմնադրամն անդամնալի որոշում է կայացրել չափել բաժնային գործիքներն իրական արժեքով՝ դրանց հետագա իրական արժեքի փոփոխությունները արտացոլելով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված ցանկացած օգուտը կամ վնասը կմարվի ակտիվի ապաճանաչման ժամանակ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչելու համար ՖՀՄՍ 9-ում արժեզրկմանը ներկայացված պահանջներում օգտագործվում է ապագային առնչվող տեղեկատվություն՝ «ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելը»: ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների շրջանակներում ընդգրկվող գործիքները ներառում են տրված վարկերը և փոխառային տիպի այլ ֆինանսական ակտիվները, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքում և դեբիտորական պարտքերը, որոնք ճանաչվել և չափվել են ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն:

Պարքային կորուստների ճանաչումը այլևս կախված չէ Հիմնադրամի՝ պարտքային կորուստը բնորոշող իրադարձության սկզբնական բացահայտումից: Փոխարենը, պարտքային ռիսկը գնահատելիս և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Հիմնադրամը դիտարկում է տեղեկատվության ավելի ընդլայնված զանգված ներառյալ անցյալ իրադարձությունները, ընթացիկ պայմանները, խելամիտ և հիմնավորված կանխատեսումները, որոնք ազդեցություն ունեն գործիքի ապագա դրամական հոսքերի ակնկալվող հավաքագրելիության վրա:

Առաջընթաց գնահատման մոտեցումը կիրառելիս առանձնացվում են հետևյալները.

- ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորոն չեն վատթարացել կամ ունեն ցածր պարտքային ռիսկ «Փուլ 1» և
- ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորոն չեն վատթարացել են և որոնց պարտքային ռիսկը ցածր չէ «Փուլ 2»:
- «Փուլ 3»-ը ընդգրկում է այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց մասով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ ապացույցներ:

Առաջին դասի ակտիվների համար ճանաչվում են «12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները», մինչդեռ «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները» ճանաչվում են երկրորդ դասի ակտիվների համար: Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը որոշվում է ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի պարտքային կորուստների հավանականության միջին կշռված գնահատումով:

Ներդրումներ բաժնետոմսերում

Հիմնադրամի ներդրումները բաժնետոմսերում հաշվառում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքով, եթե դրանք բավարարում են հետևյալ պայմաններին.

- դրանք պահվում են այն բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է համապատասխան դրամական հոսքերը «պահել հավաքագրման համար» և վաճառել դրանք և

- ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմանները առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Հիմնադրամն անդառնալի որոշում է կայացրել չափել բաժնային գործիքներն իրական արժեքով՝ դրանց իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն արտացոլելով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված ցանկացած օգուտ կամ վնաս կմարվի ակտիվի ապաճանաչման ժամանակ:

Դեբիտորական պարտքեր

Հիմնադրամը հաշվառում է դեբիտորական պարտքերը օգտվելով պարզեցված մոտեցումից և ակնկալվող կորստի գծով պահուստը ձևակերպում է որպես գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացում ակնկալվող պարտքային կորուստներ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են պայմանագրային դրամական հոսքերի ակնկալվող դադարեցումները՝ հաշվի առնելով ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամկետի ամբողջ ընթացքում ցանկացած պահի չմարվելու հավանականությունը: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելիս Հիմնադրամն օգտագործում է պահուստի մատրիցան՝ ելնելով պատմական փորձից, արտաքին ցուցանիշներից և ապագային առնչվող տեղեկատվությունից:

Հիմնադրամը գնահատում է դեբիտորական պարտքերի արժեքկումը հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ, դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից: ՖՀՄՍ 9-ի՝ արժեքկմանը ներկայացվող պահանջների կիրառման մանրամասն վերլուծությունն արտացոլված է ծանոթագրություն 21-ում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Մնացորդները դրամարկղում և բանկերում ներառում են կանխիկ միջոցները, բանկային հաշիվների մնացորդները և դրամական միջոցները՝ ճանապարհին:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության նպատակով՝ դրամական միջոցների համարժեքները կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումներն են, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Հիմնադրամը դասակարգում է ներդրումները որպես դրամական միջոցների համարժեքներ այն դեպքում, եթե դրանք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը, չափումը

Հիմնադրամի ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ֆինանսական երաշխավորությունները: Հիմնադրամի ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 25բ-ում:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Իրական արժեքի և նոմինալ արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է եկամուտներում և ծախսերում: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է եկամուտներում և ծախսերում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

Ֆինանսական երաշխավորություններ

Ֆինանսական երաշխավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Այնուհետև, դրանք ուղիղ գծային մեթոդով ճանաչվում են եկամուտ պարտքային գործիքի ժամկետի ընթացքում, որի գծով ֆինանսական պարտավորությունը առաջացել է:

Հետագայում, ֆինանսական երաշխավորությունները չափվում են ստորև ներկայացվածներից ավելի բարձրով՝

- Ակնկալվող կորստի պահուստ ֆինանսական երաշխավորությունների գծով,
- Սկզբնապես ճանաչված արժեք հանած ճանաչված եկամտի կուտակային գումար:

3.6 Շնորհներ

Շնորհը չի ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավորված երաշխիք, որ Հիմնադրամը կատարելու է դրան կից բոլոր պայմանները, և որ շնորհը ստացվելու է: Շնորհները, որոնց հիմնական պայմանը Հիմնադրամի կողմից ոչ ընթացիկ ակտիվներ գնելը, կառուցելը կամ այլ կերպ ձեռք բերելն է, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ և սխտեմատիկորեն փոխանցվում են շահույթ կամ վնաս՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Պետությունից ստացված շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառությունների նումինալ և իրական արժեքների միջև տարբերությունը ճանաչվում է որպես պետական շնորհ: Շնորհը սխտեմատիկ հիմունքով ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ փոխհատուցելով արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված համապատասխան փոխառությունների ֆինանսական ծախսերը:

Այլ շնորհները ճանաչվում են սխտեմատիկ հիմունքով եկամուտ այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք փոխհատուցում են համապատասխան ծախսումները, որոնց համար դրանք ստացվել են: Շնորհը, որը հատկացվում է Հիմնադրամին՝ ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որպես շտապ ֆինանսական օգնություն՝ առանց հետագա համապատասխան ծախսումներ կրելու, ճանաչվում է որպես եկամուտ այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ դառնում է ստացման ենթակա:

3.7 Զուտ ակտիվներ

Հիմնադրամի զուտ ակտիվները բաղկացած են սահմանափակ օգտագործմամբ զուտ ակտիվներից և կուտակված արդյունքից:

Սահմանափակ օգտագործմամբ զուտ ակտիվները ներառում են հիմնադրի և այլ դոնոր կազմակերպությունների կողմից տրամադրված միջոցները՝ շահառու ընկերություններում ներդրումներ իրականացնելու, ներդրումային ծրագրերի ֆինանսավորման և ֆինանսական աջակցության ծրագրերի իրականացման համար:

Կուտակված արդյունքը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների արդյունքը:

3.8 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող

շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական շահույթի, ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա (բացի ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից):

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Հիմնադրամը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Հիմնադրամը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալվում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

3.9 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները,

Երբ աշխատակիցները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Հիմնադրամին մատուցում են ծառայություններ, Հիմնադրամն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չզեղչված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայությունների դիմաց, ճանաչում է՝

(ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չզեղչված գումարը, Հիմնադրամը պետք է ճանաչի այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի,

(բ) որպես ծախս, եթե գումարը չի ներառվել այլ ակտիվի արժեքի մեջ:

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

- (ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,
- (բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարգևավճարներ

Պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Հիմնադրամն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Հիմնադրամը վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի:

3.10 Եկամտի ճանաչում

Հիմնադրամի եկամուտները հիմանկանում ձևավորվում են շնորհներից, հաճախորդների հետ պայմանագրերից և տոկոսներից:

Շնորհներից եկամուտ

Շնորհներից եկամուտը ճանաչվում է, երբ հավանական է, որ դրանք կստացվեն և եկամտի գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Հիմնադրամի կողմից հատկացվող միջոցները ճանաչվում են որպես եկամուտ, երբ դրանք դառնում են ստացման ենթակա, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ միջոցները տրամադրվում են որոշակի պայմաններով, որի դեպքում ստացված միջոցները ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Հետաձգված եկամուտը ճանաչվում է եկամուտներում և ծախսերում այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում այն փոխհատուցում է համապատասխան ծախսումները, որոնց համար ստացվել է:

Շնորհները ճանաչվում են եկամուտ սխտեմատիկ հիմունքով այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք փոխհատուցում են համապատասխան ծախսումները, որոնց համար դրանք ստացվել են: Շնորհը, որը հատկացվում է Հիմնադրամին՝ ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որպես շտապ ֆինանսական օգնություն՝ առանց հետագա համապատասխան ծախսումներ կրելու, ճանաչվում է որպես եկամուտ այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ դառնում է ստացման ենթակա:

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

Որոշելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է ճանաչել հասույթ, թե ոչ, Հիմնադրամն առաջնորդվում է 5-քայլի գործընթացով.

1. Բացահայտել հաճախորդի հետ պայմանագիրը
2. Բացահայտել կատարման պարտականությունները
3. Որոշել գործարքի գինը
4. Բաշխել գործարքի գինը կատարման պարտականությունների միջև
5. Ճանաչել հասույթը, երբ կատարման պարտականությունները բավարարված են:

Հասույթը ճանաչվում է կամ ժամանակի մեջ որևէ պահին կամ ժամանակի ընթացքում, երբ Հիմնադրամը բավարարում է կատարման իր պարտականությունը՝ հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ապրանքը կամ ծառայությունը:

Հիմնադրամը ճանաչում է դեռևս չբավարարված կատարման պարտականությունների համար ստացված հատուցման դիմաց պայմանագրային պարտավորությունները և արտացոլում է այդ գումարները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես հաճախորդներից ստացված կանխավճարներ: Նման ձևով, եթե Հիմնադրամը բավարարում է կատարման պարտականությունը մինչև հատուցման ստանալը, Հիմնադրամը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է կամ պայմանագրային ակտիվ, կամ դեբիտորական պարտք՝ կախված նրանից, թե արդյոք հատուցման ժամկետը լրանալուց առաջ անհրաժեշտ է միայն որոշակի ժամանակ, թե այլ լրացուցիչ պայման:

Տոկոսային եկամուտ

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համամասնության հիմունքով՝ մնացորդային արժեքի նկատմամբ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը զեղչում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների ներհոսքերը ֆինանսական ակտիվի ակնկալվող ժամկետում՝ մինչև ակտիվի գուտ հաշվեկշռային արժեքը:

4 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Հազար դրամ	Հոդ և շեքեր	Սարքավ ն- րումներ	Տրանսպո ր-տային միջոցներ	Տնտեսա կան գույք	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>					
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	309,624	96,866	53,899	80,104	540,493
Ավելացում	-	10,982	-	2,873	13,855
Օտարում	(10,392)	(42,069)	-	(10,926)	(63,387)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	299,232	65,779	53,899	72,051	490,961
Ավելացում	-	2,118	-	2,969	5,087
Օտարում	-	-	(13,940)	-	(13,940)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	299,232	67,897	39,959	75,020	482,108
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>					
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	31,712	71,254	42,870	52,619	198,456
Տարվա հաշվարկ	4,941	12,503	4,263	7,852	29,558
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	(10,392)	(42,069)	-	(10,926)	(63,387)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	26,261	41,688	47,133	49,545	164,627
Տարվա հաշվարկ	4,948	10,545	1,950	9,609	27,053
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	-	(13,940)	-	(13,940)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	31,209	52,233	35,143	59,154	177,740
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>					
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	272,971	24,091	6,766	21,924	326,334
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	268,023	15,664	4,816	15,866	304,368

5 ՈՉ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

	Համակարգչային ծրագրեր և կայքեր
<i>Սկզբնական արժեք</i>	
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	28,898
Օտարում	(25,929)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,969
Օտարում	-
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,969

Համակարգչային ծրագրեր
և կայքեր

Ամորտիզացիա	
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	14,952
Տարվա հաշվարկ	-
Օտարում	(13,760)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,192
Տարվա հաշվարկ	269
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,461
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,777
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,508

6 ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ ԲԱԺՆՏՈՄՍԵՐՈՒՄ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	<u>2024թ.</u>	<u>2023թ.</u>
Ոչ ընթացիկ		
«Հայաստանի զարգացման ներդրումների կորպորացիա» ՈՒՎԿ ՓԲԸ	1,150,500	1,150,500
«Մարքեթինգ և Մենեջմենթ 360» ՓԲԸ	21,834	21,834
«Մարքեթինգ և Մենեջմենթ 360» ՓԲԸ-ի գույքի դուրսգրում	(21,834)	(21,834)
	<u>1,150,500</u>	<u>1,150,500</u>

2009թ.-ին Հիմնադրամը հիմնադրել է (100% բաժնեմասով) «Հայաստանի զարգացման ներդրումների կորպորացիա» ՈՒՎԿ ՓԲԸ (ՈՒՎԿ): ՈՒՎԿ-ն 2017թ. Հունիսի 23-ի կառավարության թիվ 744-Ա որոշմամբ թողարկել և տեղաբաշխել է նոր բաժնետոմսեր, որի արդյունքում Հիմնադրամի բաժնեմասը դարձել է 50.9%: ՈՒՎԿ-ն հիմնականում զբաղվում է ՓՄՁ սուբյեկտների վարկավորմամբ:

Հիմնադրամը չի համախմբում ՈՒՎԿ-ի ֆինանսական հաշվետվությունները, քանի որ, համաձայն ղեկավարության գնահատման, Հիմնադրամը ՈՒՎԿ-ի նկատմամբ չունի որևէ վերահսկողություն (ղեկավարության գնահատումներն ու դատողությունները ներակայացված են ծանոթագրություն 21-ում):

7 ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԱՎԱՆԴՆԵՐ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	<u>2024թ.</u>	<u>2023թ.</u>
Ավանդների համախառն արժեք	2,022,950	2,021,398
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(110,052)	(110,052)
	<u>1,912,899</u>	<u>1,911,346</u>

Բանկային ավանդների արժեզրկման պահուստի շարժը ներկայացված է ստորև.

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	<u>2024թ.</u>	<u>2023թ.</u>
Տարեսկզբի մնացորդ	110,052	113,861
Տարվա ընթացքում պահուստի նվազում/աճ	-	(3,809)
Տարեվերջի մնացորդ	<u>110,052</u>	<u>110,052</u>

Բանկային ավանդների հիմնական պայմանները ներկայացված են ստորև.

	Մարման ժամկետ	Միջին կշռված տոկոսադրույք	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ	2024-2029թ.	6.3%	1,600,224
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ	2024-2027թ.	9.9%	408,984
«Յունիբանկ» ԲԲԸ	ցպահանջ	7.0%	13,742
			2,022,950
	Մարման ժամկետ	Միջին կշռված տոկոսադրույք	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ	2024-2029թ.	6.3%	1,600,355
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ	2024-2027թ.	9.9%	408,229
«Յունիբանկ» ԲԲԸ	ցպահանջ	7.0%	12,814
			2,021,398

Հիմնադրամը փոքր և միջին ձեռնարկություններին և սկսնակ գործարարներին տրամադրում է բանկային երաշխավորություններ՝ վերջիններիս վարկային պարտավորությունների կատարման համար: Երաշխավորության համար գրավադրվում են Հիմնադրամի բանկային ավանդները: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ երաշխավորությունների տրամադրման նպատակով սահմանափակման տակ գտնվող բանկային ավանդների ընդհանուր գումարը կազմել է 508,489 հազար դրամ (2023թ.՝ 828,875 հազար դրամ):

8 ԴԵԲԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(հազար դրամ)		
	Համախառն գումար	Արժեզրկման գծով պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>			
Ստացվելիք շնորհներ	13,247	-	13,247
Սկսնակ գործարարներին տրամադրված երաշխավորություններից առաջացած դեբիտորական պարտքեր	467,253	(463,511)	3,742
Փոքր և միջին ձեռնարկություններին տրամադրված երաշխավորություններից առաջացած դեբիտորական պարտքեր	567,349	(560,048)	7,301
Այլ դեբիտորական պարտքեր	3,517	-	3,517
	1,051,366	(1,023,559)	27,807
<i>Ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>			
Տրված կանխավճարներ	163	-	163
Կանխավճարված հարկեր	18,827	-	18,827
	1,070,356	-	46,797

(հազար դրամ)

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Համախառն գումար	Արժեզրկման գծով պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>			
Ստացվելիք շնորհներ	14,335	-	14,335
Սկսնակ գործարարներին տրամադրված երաշխավորություններից առաջացած դեբիտորական պարտքեր	512,721	(506,529)	6,192
Փոքր և միջին ձեռնարկություններին տրամադրված երաշխավորություններից առաջացած դեբիտորական պարտքեր	569,651	(560,056)	9,595
Այլ դեբիտորական պարտքեր	2,317	-	2,317
	<u>1,099,024</u>	<u>(1,066,585)</u>	<u>32,439</u>
<i>Ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>			
Տրված կանխավճարներ	1,346	-	1,346
Կանխավճարված հարկեր	354	-	354
	<u>1,100,724</u>	<u>(1,066,585)</u>	<u>34,139</u>

Բոլոր գումարները կարճաժամկետ են: Դեբիտորական պարտքերի գուտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում: Դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում: Դեբիտորական պարտքերն արտահայտված են հայկական դրամով:

Ստորև ներկայացված են դեբիտորական պարտքերի համար ակնկալվող կորստի գծով պահուստի շարժը.

(հազար դրամ)	2024թ.	2023թ.
Հունվարի 1-ի դրությամբ	1,066,585	1,057,866
Տարվա ընթացքում պահուստի ճանաչում	(43,026)	8,719
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>1,023,559</u>	<u>1,066,585</u>

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 1-ում, Հիմնադրամը ֆինանսական աջակցություն է տրամադրում ՓՄՁ-ներին և սկսնակ գործարարներին՝ վերջիններիս վարկային պարտավորությունների համար որպես երաշխավոր հանդես գալով: Երաշխավորության համար գրավադրվում են Հիմնադրամի բանկային ավանդները: Հետագայում, գործարարների կողմից վարկային պարտավորությունների չկատարման պարագայում, բանկերը Հիմնադրամի ավանդային հաշիվներից մարում են երաշխավորված գումարները: Այդ պահին Հիմնադրամը ճանաչում է դեբիտորական պարտք ՓՄՁ-ներից և սկսնակ գործարարներից: Հետագայում Հիմնադրամը, կամ կնքում է համաձայնագրեր պարտքի մարման ժամանակացույցի վերաբերյալ, կամ դիմում է դատարան, եթե գործարարի հետ համաձայնության չեն գալիս:

23 ծանոթագրությունում ներկայացված են պարտքային ռիսկի և ակնկալվող պարտքային ռիսկի վերլուծության վերաբերյալ բացահայտումները:

Տես ծանոթագրություն 23 դեբիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

9 ՄԱՍՑՈՐԴՆԵՐ ԴՐԱՄԱՐԿՂՈՒՄ ԵՎ ԲԱՆԿԵՐՈՒՄ

	2024թ.	2023թ.
Կանխիկ միջոցներ	-	82
Բանկային հաշիվներ	466,898	213,541
	<u>466,898</u>	<u>213,623</u>

(հազար դրամ)

Տես ծանոթագրություն 23 դրամարկղում և բանկերում մնացորդների արժույթների բացահայտման համար:

10 ԱԿՏԻՎՆԵՐԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՇՆՈՐՀՆԵՐ

(հազար դրամ)

	2024թ.	2023թ.
Մնացորդը առ 01 հունվար	305,306	339,926
Եկամուտ	-	1,231
Եկամուտներում և ծախսերում ճանաչված եկամուտ	(10,667)	(35,852)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբեր	294,639	305,305

11 ՎԱՐԿԵՐ ԵՎ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

(հազար դրամ)

	2024թ.	2023թ.
Փախառություն ՀՀ Ֆինանսների նախարարությունից	417,995	388,032
Վարկ ՀՀ Ֆինանսների նախարարությունից	407,965	407,965
Այլ փոխառություններ	15,413	15,927
	841,373	811,924

Ստացված վարկերի պայմանները ներկայացված են ստորև.

(հազար դրամ)	Միջին կշռված տոկոսադրույք	Մարման ժամկետ	Հաշվեկշռային արժեք 2024թ.	Հաշվեկշռային արժեք 2023թ.
ՀՀ Ֆինանսների նախարարություն	Անտոկոս	2028թ	417,995	388,032
ՀՀ Ֆինանսների նախարարություն	0.001%	տես ստորև	407,965	407,965
Այլ	Անտոկոս	տես ստորև	15,413	15,927
			841,373	811,924

2020թ դեկտեմբերի 25-ին ՀՀ Ֆինանսների նախարարությունից փոխառությունը ստացվել է Կորոնավիրուսի տնտեսական հետևանքների չեզոքացման 19-րդ միջոցառման շրջանակներում:

2024թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ֆինանսների նախարարությունից վարկն իրենից ներկայացնում է 2009թ.-ին կնքված N3/2009 վարկային պայմանագրի շրջանակում ստացված գումարները: Համաձայն պայմանագրի Հիմնադրամը ստացված վարկային միջոցներով երաշխավորել է «Կոնսեր» ՍՊԸ-ի վարկային պարտավորությունները: Հետագայում «Կոնսեր» ՍՊԸ-ն չի կատարել իր պարտավորությունները և ճանաչվել է սնանկ: Վարկային պայմանագրի դրույթների համաձայն Հիմնադրամը վարկը պետք է վերադարձնի նպատակային մուտքերի ստացման դեպքում:

Այլ փոխառությունը Հիմնադրամին տրամադրվել է «Սերմերի գործակալություն» ՊՈԱԿ-ի կողմից գյուղատնտեսական տեխնիկայի տեսքով 2013թ. հունիսի 20-ին կնքված պայմանագրի հիման վրա: Փոխառությունը ենթակա է մարման գյուղատնտեսական տեխնիկայի իրացմանը գույքընթաց: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հիմնադրամի պաշարներում առկա են դեռևս չիրացված տեխնիկական սարքավորումներ՝ փոխառության գումարի չափով:

Տես ծանոթագրություն 23 վարկերի և փոխառությունների արժույթների բացահայտման համար:

12 ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԵՎ ԱՅԼ ԿՐԵԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ

(հազար դրամ)

	2024թ.	2023թ.
Կրեդիտորական պարտքեր ձեռքբերումների գծով	2,806	2,050
Պարտավորություններ պետական բյուջեին	36,968	29,216
Պարտավորություններ աշխատակիցներին	16,592	19,017
	56,366	50,283

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում: Հիմնադրամն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություններ, որոնք ապահովում են բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարում:

Տես ծանոթագրություն 23 առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

13 ՀԵՏԱԶԳՎԱԾ ԵԿԱՄՈՒՏ

	2024թ.	2023թ.
		<i>(հազար դրամ)</i>
Տարեսկզբի մնացորդ	100,870	111,853
Շնորհի ստացում	-	-
Փոխարժեքային տարբերության ազդեցություն	-	(10,983)
Շնորհների վերադարձ	-	-
Եկամուտներում և ծախսերում ճանաչված եկամուտ	-	-
Տարեվերջի մնացորդ	100,870	100,870

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մնացորդը ներառում է ՀՀ կառավարությունից 100,870 հազար դրամ՝ ՓՄՁ-ների կողմից նոր սերնդի հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների ձեռքբերման սուբսիդավորման համար ստացված գումարը (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 100,870 հազար դրամ):

14 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հիմնադրամը կանոնադրական նպատակների շրջանակներում երաշխիքներ է տրամադրում ՓՄՁ-ներին և սկսնակ գործարարներին՝ վերջիններիս բանկային վարկերի տրամադրումը հնարավոր դարձնելու նպատակով: Որպես Հիմնադրամի կողմից տրամադրված երաշխիքների ապահովման միջոց՝ սահմանափակումներ են դրվում Հիմնադրամի բանկային ավանդների վրա:

ՓՄՁ-ների և սկսնակ գործարարների վճարունակության վատթարացման դեպքում վարկերի հետվճարումները կատարվում են Հիմնադրամի ավանդների հաշիվներից: Վճարված գումարների դիմաց Հիմնադրամը ճանաչում է դեբիտորական պարտքեր տվյալ շահառուներից և հետագայում հատկացումներ է անում դեբիտորական պարտքերի անհավաքագրելիության պահուստին՝ ՖՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ ստանդարտի համաձայն: 2024թ. ընթացքում այդ դեբիտորական պարտքերի պահուստից գուտ հակադարձումները կազմել են 48,900 հազար դրամ (2023թ. ընթացքում գուտ հատկացումը՝ 8,719 հազար դրամ):

Երաշխավորությունների ֆինանսավորման հիմնական աղբյուր են հանդիսանում ՀՀ կառավարության և այլ դոնոր կազմակերպությունների կողմից տրամադրված դրամագլուխները:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հիմնադրամի ֆինանսական երաշխավորությունների գծով մնացորդը հաշվարկված երաշխավորությունների գծով գնահատված արժեզրկման չափով, կազմել է 16,126 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 65,026 հազար դրամ):

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական երաշխավորությունների շարժը.

	2024թ.	2023թ.
		<i>(հազար դրամ)</i>
Հունվարի 1-ի դրությամբ	65,026	98,946
Տարվա ընթացքում հակադարձում	(48,900)	(33,920)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,126	65,026

15 ՄԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՍԲ ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2024թ.	2023թ.
ՀՀ կառավարության կողմից Հիմնադրամի ստեղծման ժամանակ սկզբնական գույքային ներդրում	8,938	8,938
Ներդրումներ իրականացնելու համար ստացված գումարներ	1,150,500	1,150,500
ՀՀ պետական բյուջեից ներդրումային ծրագրերի ֆինանսավորման համար ներդրում	118,535	118,535
Կորոնավիրուսի տնտեսական հետևանքների չեզ. 19-րդ միջ դրամագլուխ	187,500	187,500
Դրամագլուխ	1,831,767	1,831,767
	3,297,240	3,297,240

ՀՀ կառավարության կողմից ներդրումների համար ստացված գումարը Հիմնադրամը ներդրել է «Հայաստանի Զարգացման և Ներդրումների Կորպորացիա» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի բաժնետիրական կապիտալում:

Դրամագլուխն իրենից ներկայացնում է Հիմնադրամի ֆինանսական աջակցության ծրագրերի իրականացման նպատակով ՀՀ պետական բյուջեից և միջազգային դոնոր կազմակերպություններից ստացված ֆինանսավորումները:

16 ՇՈՐՀՆԵՐԻՑ ԵԿԱՍՈՒՏ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2024թ.	2023թ.
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից եկամուտ	250,852	253,855
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամուտ	10,665	35,852
	261,517	289,707

17 ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2024թ.	2023թ.
Աշխատավարձ	-	2,458
Շահառուների համար աշխատանքի միջոցներ	2,552	2,706
Ֆինանսական աջակցություն շահառուներին	-	867
Այլ	-	900
	2,552	6,931

18 ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

	<i>(հազար դրամ)</i>	
	2024թ.	2023թ.
Աշխատավարձ	243,267	307,763
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	27,318	30,880
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	11,540	12,223
Վառելիքի, գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	31,828	48,808
Նորոգման և սպասարկման ծախսեր	13,017	9,642
Այլ	25,427	48,375
	352,397	457,691

19 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԵԿԱՍՈՒՏ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐ

(հազար դրամ)

	2024թ.	2023թ.
<i>Ֆինանսական եկամուտ</i>		
Բանկային ավանդներից տոկոսային եկամուտ	110,387	115,999
Այլ եկամուտ	49,800	44,285
	160,187	160,284
<i>Ֆինանսական ծախսեր</i>		
Վարկերի և փոխառությունների գծով տոկոսային ծախսեր	29,963	27,742
	29,963	27,742
Զուտ ֆինանսական եկամուտ	130,224	132,542

20 ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍ

	2024թ.	2023թ.
Ընթացիկ հարկ	20,250	8,504
	20,250	8,504

(հազար դրամ)

Ստորև ներկայացված է արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը.

	2024 31 դեկտեմբերի ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ	2023 31 դեկտեմբերի ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ
<i>(հազար դրամ)</i>				
Արդյունք մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՍ)	257,447		107,702	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով	46,340	18	19,386	18
Չնվազեցվող ծախսեր/(չհարկվող եկամուտ), զուտ	(36,736)	(14.3)	(20,666)	17
Ժամանակավոր տարբերություններ, որոնք չեն ճանաչվել որպես հետաձգված հարկային ակտիվ	10,646	4.1	9,784	(8)
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում	20,250	7.9	8,504	26.9

Ստորև ներկայացված է հետաձգված հարկերի խմբավորումները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(հազար դրամ)

	1 հունվարի 2024թ.	Եկամուտներում և ծախսերում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2024թ.
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>			
Դեբիտորական պարտքեր	191,985	(7,743)	184,242
Բանկային ավանդներ	19,809	-	19,809
Ֆինանսական երաշխավորություններ	11,705	(2,903)	8,802
	223,499	(10,646)	212,853
Հետաձգված հարկային ակտիվների գնահատում	(223,499)	10,646	(212,853)
	(223,499)	10,646	(212,853)
Զուտ արդյունք	-	-	-

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

	1 հունվարի 2023թ.	Եկամուտներում և ծախսերում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2023թ.
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>			
Դեբիտորական պարտքեր	190,416	1,570	191,985
Բանկային ավանդներ	20,495	(686)	19,809
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	4,563	(4,563)	-
Ֆինանսական երաշխավորություններ	17,810	(6,106)	11,705
	<u>233,284</u>	<u>(9,784)</u>	<u>223,499</u>
Փոխառություն	(36,398)	36,398	-
Հետաձգված հարկային ակտիվների գնահատում	(196,886)	(26,613)	(223,499)
	<u>(233,284)</u>	<u>9,784</u>	<u>(223,499)</u>
Զուտ արդյունք	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

21 ԿԱՐԵՎՈՐ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա՝ ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

21.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Հիմնադրամն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները, որպես կանոն, կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

Դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ

Հիմնադրամը բոլոր դեբիտորական պարտքերի համար կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոդելը. «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում», քանի որ այս դեբիտորները չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ: Դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը հաշվարկելու համար Հիմնադրամն օգտագործում է պահուստի մատրիցան: Պահուստի դրույքաչափերը հաշվարկվում են՝ հիմնվելով դեբիտորների տարբեր տեսակներից առաջացած ժամկետանց օրերի վրա, որոնք կորստի նույնատիպ մոդել ունեն:

Սկզբնապես պահուստի մատրիցան հիմնված է Հիմնադրամի՝ պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցների վրա: Հիմնադրամը ստուգել է պահուստի մատրիցան՝ պատմական պարտքային կորստի

փորձառությունն ապագան կանխատեսող տեղեկության հետ ճշգրտելու համար: Տնտեսական պայմանների կանխատեսման ազդեցությունն ակնկալվող պարտքային կորուստների որոշման վրա աննշան է եղել: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանում պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցները թարմացվում են և փոփոխությունները վերլուծվում են ապագան կանխատեսող գնահատականներում:

Պարտքը չմարելու դիտարկված պատմական գործակիցների, տնտեսական պայմանների կանխատեսման և ակնկալվող պարտքային կորուստների միջև հարաբերակցության գնահատումը նշանակալի է: Ակնկալվող պարտքային կորուստների արժեքը հանգամանքների և կանխատեսվող տնտեսական պայմանների նկատմամբ զգայուն է: Հիմնադրամի պատմական պարտքային կորստի փորձառությունը տնտեսական պայմանների կանխատեսումը կարող են չարտահայտել դեբիտորների ապագայում սպասվող պարտքը չմարելու հավանականությունը: Հիմնադրամի դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ տեղեկությունը բացահայտված է ծանոթագրություն 25-ում:

Բաժնետոմսերում ներդրումների նկատմամբ վերահսկողություն

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 6-ում, Հիմնադրամն ունի 50.9% ներդրում «Հայաստանի զարգացման ներդրումների կորպորացիա» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ում:

Ղեկավարության գնահատմամբ Հիմնադրամը ՈւՎԿ-ի նկատմամբ ուղղակի կամ միջնորդավորված վերահսկողություն չունի, քանի որ չի մասնակցում վերջինիս կառավարմանը, ներկայացված չէ ՈւՎԿ-ի տնօրենների խորհրդում և որևէ այլ կերպ չի ազդում ՈւՎԿ-ի գործունեության վերաբերյալ որոշումների կայացմանը: Փոխարենը, Հիմնադրամը և ՈւՎԿ-ն գտնվում են ՀՀ կառավարության՝ մասնավորապես ՀՀ Ֆինանսների նախարարության և ՀՀ Կենտրոնական բանկի ընդհանուր վերահսկողության տակ: Այդ իսկ պատճառով Հիմնադրամը տվյալ ներդրումը հաշվառում է որպես ֆինանսական ակտիվ՝ համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի: ՈւՎԿ-ում ներդրումը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը հանդիսանում է իրական արժեքի լավագույն գնահատականը, քանի որ Հիմնադրամին պատկանող բաժնետոմսերը չեն շրջանառվում ակտիվ շուկայում, գտնվում են ՀՀ կառավարության վերահսկողության տակ, և տեղի չեն ունեցել ՈւՎԿ-ի բիզնես ռազմավարության, գործունեության կամ շուկայի այնպիսի փոփոխություններ, որոնք էական ազդեցություն կունենային ներդրումների իրական արժեքի վրա:

Ֆինանսական երաշխավորություններ

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 14-ում Հիմնադրամը կանոնադրական նպատակների շրջանակներում երաշխիքներ է տրամադրում ՓՄՁ-ներին և սկսնակ գործարարներին՝ վերջիններիս բանկային վարկերի տրամադրումը հնարավոր դարձնելու նպատակով:

Հիմնադրամը ֆինանսական երաշխավորությունները սկզբնապես ճանաչում է իրական արժեքով:

Հետագայում, ֆինանսական երաշխավորությունները չափվում են ակնկալվող կորստի պահուստի չափով, քանի որ Հիմնադրամի պարագայում այն գրեթե միշտ գերազանցում է երաշխավորության սկզբնապես ճանաչման արժեք հանած ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Ակնկալվող կորստի պահուստի որոշման հիմք է ընդունվել 2 տարվա ցուցանիշների վերլուծությունը՝ յուրաքանչյուր տարվա մեջ տրամադրված երաշխավորության և փաստացի կորստի հարաբերությամբ, որը 2024թ-ի համար կազմել է 3% (2023թ.՝ 7%):

22 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

22.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.5-ում:

22.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված մնացորդները վերաբերում են ակտիվների և պարտավորությունների հետևյալ կատեգորիաներին.

Ֆինանսական ակտիվներ

(հազար դրամ)

	2024թ.	2023թ.
Անորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Դեբիտորական պարտքեր	46,797	34,139
Բանկային ավանդներ	1,912,899	1,911,346
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	466,898	213,623
	2,426,594	2,159,108

Ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքով

Ներդրումներ բաժնետոմսերում	1,150,500	1,150,500
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,150,500	1,150,500
	3,577,094	3,309,608

Ֆինանսական պարտավորություններ

	2024թ.	2023թ.
Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	841,373	811,924
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	19,242	21,067
Ֆինանսական երաշխավորություններ	48,900	65,026
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	909,515	898,017

23 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՌԻՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՌԻՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Հիմնադրամը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Առավել էական ֆինանսական ռիսկերը, որոնց Հիմնադրամը կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն Հիմնադրամի եկամուտների կամ վերջինիս ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, այդ թվում՝ արտարժույթի փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխության արդյունքում:

Արտարժույթի ռիսկ

Հիմնադրամը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Հիմնադրամի գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է հիմնականում Հիմնադրամի կողմից իրականացվող ծրագրերի շրջանակներում ստացվող շնորհներից, որոնք, ի սկզբանե, հիմնականում արտահայտված են եվրոյով:

Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվություններում արտարժույթով (եվրո) են արտահայտված միայն դեբիտորական պարտքերը, որոնք 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 13,247 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31՝ 14,335 հազար դրամ):

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Հիմնադրամի զգայունությունը՝ եվրոյի նկատմամբ դրամի 10% (2023թ.՝ 10%) աճին/նվազմանը: 10%-ը (2023թ.՝ 10%) դեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով (2023թ.՝ 10%):

Դրամի արժույթը եվրոյի նկատմամբ 10%-ով (2023թ.՝ 10%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

Հազար դրամ	Եվրոյի ազդեցություն	
	2024թ.	2023թ.
Շահույթ կամ վնաս	(1,324)	(1,433)

բ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը այն ռիսկն է, որ Հիմնադրամն ի վիճակի չի լինի մարել իր պարտավորվածությունները:

Հիմնադրամը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ դրամարկղում և բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Հիմնադրամի ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չգեղչված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Հիմնադրամը ստիպված կլինի մարել այդ պարտավորությունները:

Ժամկետայնության վերլուծությունը ֆինանսական պարտավորությունների գծով 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է.

2024թ.	Մինչև 3 ամիս	3 ամսից մինչև 1 տարի	Ավելի քան 1 տարի	Ընդամենը
Վարկեր և փոխառություններ	-	423,378	417,995	841,373
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	19,242	-	-	19,242
Ֆինանսական երաշխավորություններ	-	48,900	-	48,900
	19,242	472,278	417,995	909,515

2023թ.	Մինչև 3 ամիս	3 ամսից մինչև 1 տարի	Ավելի քան 1 տարի	Ընդամենը
Վարկեր և փոխառություններ	-	423,892	388,032	811,924
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	21,067	-	-	21,067
Ֆինանսական երաշխավորություններ	-	65,026	-	65,026
	21,067	488,918	388,032	898,017

Հիմնադրամն իրացվելիության ռիսկի գնահատման և կառավարման ժամանակ հաշվի է առնում ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող դրամային հոսքերը, մասնավորապես՝ դրամական միջոցները, բանկային ավանդները և դեբիտորական պարտքերը: Հիմնադրամի դրամական միջոցները, բանկային ավանդները և դեբիտորական պարտքերը գերազանցում են դրամական արտահոսքերը:

գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Հիմնադրամը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Հիմնադրամի պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական

միջոցները, բանկային ավանդները և դեբիտորական պարտքերը:

Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացված է հետևյալ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով՝

Հազար դրամ	2024թ.	2023թ.
Ֆինանսական ակտիվներ՝ հաշվեկշռային արժեքներ		
Ներդրումներ բաժնետոմսերում	1,150,500	1,150,500
Դեբիտորական պարտքեր	46,797	34,139
Բանկային ավանդներ	1,912,899	1,911,346
Մնացորդներ բանկերում	466,898	213,623
	3,577,094	3,309,608

Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների և ավանդների մասով պարտքային ռիսկը կառավարվում է ավանդները տարբեր բանկերում պահելու միջոցով և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական հաստատություններում պահելու միջոցով: Բանկերում ավանդների մնացորդներից 508,489 հազար դրամը գտնվում է սահմանափակման տակ՝ պայմանավորված ՓՄՁ-ներին և սկսնակ գործարարներին տրամադրված երաշխավորություններով (2023թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 828,875 հազար դրամ): Երաշխավորություններ տրամադրելիս Հիմնադրամը վստահում է բանկի կողմից հաճախորդի վճարունակության ստուգման և վարկունակության ռեյթինգի որոշման ընթացակարգերին:

Բաժնետոմսերում ներդրման մասով պարտքային ռիսկն ընդունելի է, քանի որ «Հայաստանի Զարգացման և Ներդրումների Կորպորացիա» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն ունի բավականին կայուն ֆինանսական ցուցանիշներ:

Դեբիտորական պարտքեր

Հիմնադրամի դեբիտորական պարտքերը հիմնականում առաջանում են ՓՄՁ-ներին և սկսնակ գործարարներին երաշխիքների տրամադրման գծով: Գործարարների վճարունակության վատթարացման դեպքում վարկերի հետվճարումները կատարվում են Հիմնադրամի ավանդների հաշիվներից: Վճարված գումարների դիմաց Հիմնադրամը ճանաչում է դեբիտորական պարտքեր տվյալ շահառուներից:

Հիմնադրամի քաղաքականությունն է երաշխավորություններ տրամադրել միայն իրատեսական բիզնես պլաններ ունեցող սկսնակ և գործող գործարարների, որոնց վարկունակությունը հաստատվում է նաև բանկի կողմից: Ընթացիկ պարտքային ռիսկը կառավարվում է պարբերական ժամկետային վերլուծություններ կատարելու միջոցով՝ համատեղելով յուրաքանչյուր գործարարի համար երաշխավորության սահմանաչափի որոշմամբ:

Հիմնադրամը բոլոր դեբիտորական պարտքերի համար կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոդելը. «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում», քանի որ այս դեբիտորները չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս դեբիտորական պարտքերը գնահատվել են հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ: Դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերի վրա:

Ակնկալվող կորուստների դրույքաչափերը հաշվարկվել են՝ հիմնվելով 2024թ.-ին և 2023թ.-ին առաջացած դեբիտորական պարտքերի հավաքագրելիության կշռված միջին ցուցանիշների վրա: Այս դրույքաչափերը ճշգրտվում են, որպեսզի արտացոլեն ապագային վերաբերող մակրոտնտեսական գործոնները, որոնք ազդեցություն ունեն դեբիտորների՝ չվճարված մնացորդը մարելու կարողության վրա: Հիմնադրամը գնահատել է, որ ամենահամապատասխան գործոն են հանդիսանում երկրի համախառն ներքին արդյունքը և գործազրկության մակարդակը, և ճշգրտում է կորուստների պատմական դրույքաչափերն այդ գործոններով պայմանավորված սպասվող փոփոխությունների չափով: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով պարտքային ռիսկի կարճաժամկետ բնույթը՝ այս մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում էական չէ: Արդյունքում, 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ երկու տարուց քիչ վաղեմություն ունեցող դեբիտորական պարտքերի համար կիրառվել է 88% դրույքաչափ (2023թ.-ին՝ 91%):

Երբ հավանական չէ դեբիտորական պարտքերի հավաքագրումը, դրանք դուրս են գրվում (ապաճանաչվում են): Առաջացումից հետո 2 տարի անց մարված չլինելը համարվում է գումարի վերադարձման վերաբերյալ խելամիտ սպասումներ չունենալու համար հայտանիշ, քանի որ դրանց առաջացման պահին արդեն իսկ դեբիտորները

համարվել են անհուսալի վարկ տրամադրած բանկի կողմից:

24 ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔԻ ՉԱՓՈՒՄ

Հիմնադրամը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),
- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

24.1 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափում

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հիմնադրամը «Հայաստանի զարգացման ներդրումների կորպորացիա» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ում ներդրումը չափում է սկզբնական արժեքով, որը հանդիսանում է իրական արժեքի լավագույն գնահատականը, քանի որ Հիմնադրամին պատկանող բաժնետոմսերը չեն շրջանառվում ակտիվ շուկայում, գտնվում են ՀՀ կառավարության վերահսկողության տակ, և տեղի չեն ունեցել ՈՒՎԿ-ի բիզնես ռազմավարության, գործունեության կամ շուկայի այնպիսի փոփոխություններ, որոնք էական ազդեցություն կունենային ներդրումների իրական արժեքի վրա: Հիմնադրամի բաժնետոմսերում ներդրումների գնահատված իրական արժեքները դասակարգվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում:

Անորոշացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը մոտավորապես հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Իրական արժեքը որոշվում է՝ համապատասխան դրամական հոսքերը գեղջելով նմանատիպ գործիքների համար կիրառվող շուկայական տոկոսադրույքով: Այս դեպքում ամենագալի փոփոխականը գեղջման տոկոսադրույքն է: Վերը նշված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները դասակարգվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում:

25 ՊԱՐՏԱՎՈՐՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

25.1 Կապիտալ ներդրումների գծով պարտավորվածություններ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հիմնադրամը չուներ կնքված պայմանագրեր հիմնական միջոցներ ձեռք բերելու նպատակով (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հիմնադրամը չուներ կնքված պայմանագրեր հիմնական միջոցներ ձեռք բերելու նպատակով):

26 ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

26.1 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Հիմնադրամը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Հիմնադրամի գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն: Քանի դեռ Հիմնադրամը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի

ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Հիմնադրամի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

26.2 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ անեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

27 ԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԿՈՂՄԵՐ

Հիմնադրամի կապակցված կողմերն են Հիմնադիրը՝ ի դեմս ՀՀ կառավարության, հոգաբարձուների խորհրդի անդամները և հիմնական ղեկավար անձնակազմը, ինչպես նկարագրված է ստորև:

27.1 Վերահսկողություն

Հիմնադիրը վերահսկվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից: Հիմնադրամի կառավարման գլխավոր մարմինը ՀՀ վարչապետի կողմից գլխավորած հոգաբարձուների խորհուրդն է:

27.2 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Հիմնադրամի և իր կապակցված կողմերի միջև իրականացվել են հետևյալ գործարքները, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդները հետևյալն են:

Գործարքներ	2024թ.	<i>(հազար դրամ)</i> 2023թ.
Հիմնական ղեկավար անձնակազմ Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	29,651	29,683